

**JOQARÍ KЛАSSLARDA XALÍQ AWÍZEKI DÁSTANLARÍN OQÍTÍWDA INTERAKTIV
TEXNOLOGIYALAR**

Yusupov Konısbay Abılovich

Pedagogika ilimleriniń doktorı, professor

Mambetkarimov Dastanbay Otarbaevich

Qaraqalpaq mámlekетlik universiteti

Yusupov Islambek

Izleniwshi

Ключевые слова: процесс урока, обучение, художественная конференция, деятельность кружка, внеаудиторное занятие, образ, творчество.

Key words: the process of the lesson, training, literary conference, activiry of the club, extra classes, character, creative work.

Joqarı klasslardıń ádebiyat bağdarlamasında berilgen “Sháryar”, “Alpamıs” hám “Qırq qız” dástanların oqıtıl zárúrli metodikalıq máselelerden esaplanadı. Bul dástanlar boyınsha jekke joba tolıǵı menen jazılıdı. Bunda sabaqtıń túri, metodi, maqseti, qurallandırıw hám barısı tuwralı keń túsinikler kirgiziledi. Sabaqtıń barısında shólkemlestiriw bolıp, onda klasstıń tazalığı oqıwshılardıń qatnasi, sabaqqa tayarlığı, tártibi 1-2 minutta anıqlanadı. Bunnan soń jańa tema túsındıriledi. Jańa temanı túsındırıp bolǵannan soń “Mashqala sorawlar” metodın paydalaniw durıslıqqa keledi. Bul metodtıń maqseti oqıwshılardan ótilgen tema boyınsha sorawlarǵa juwap alındı. Ótilgen tema boyınsha izbe-iz sorawlar berilip oqıwshılardan juwaplardı ózi sheshiwge bağdarlaw; Mashqalanı sheshiwde hár túrli kóz qaraslardı qarama-qarsı pikirlerdi keltirip shıǵaratugın sorawlarda beriw; Tallawǵa, ulıwmalastırıwǵa, salıstırıwǵa iytermelewshi sorawlardı beriw; Anıq emes, qarsı keletugın sorawlar beriw; Solay etip mashqala sorawlar oqıwshılardıń qızıǵıwshılıǵıń hám dıqqatın ózine jámley alatuǵıń bolıwı kerek.

Joqarı klasslarda dástanlardı oqıtılwdı interaktiv metodlardı qollanıw hár bir oqıtılshıdan metodikalıq sheberlikti talap etedi. Sonlıqtan ádebiyat sabaǵında hár túrli interaktiv usıllardı qollanǵan durıslıqqa keledi. Solay etip joqarı klass ádebiyat bağdarlamasında berilgen “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların zigzag, insert metodları menen úyreniwde kóp nátiyjeler beredi, oqıwshılardıń qızıǵıwshılıǵıń arttıradı. Bul materiallardı oqıtılw barısında zigzag metodınan paydalaniwdıń tómendegi metodikalıq táreplerin esapqa alıw kerek:

- dástanlardı úyreniwge arnalǵan sabaqta oqıwshılardı kishi toparǵa bólemiz;
- dástanlardı toparlarǵa bólip beremiz. Topardıń hár bir aǵzasına úyrenip shıǵıw hám topardıń basqa aǵzalarına túsındırıp beriw ushın shayır qosıqlarınan úzindiler bólistirilip beriledi;

- Tekseriwshi toparlar shayır qosıqların úyrenedi hám onıń prezentaciyasın tayarlaydı. Ekspert toparı-bul birdey shayır qosıqlarına iye hár qıylı toparlardıń aǵzaları bir-birine pikir bildirip, materiallardı úyrenip shıǵadı. Tekseriwshi topar hám úyreniwshi topar aǵzaları “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların túsindiriwdiń usılların, jolların anıqlap aladı. Sońinan ekspert toparınıń basqa aǵzalarına materialdı túsindiredi hám olardıń qanday dárejede túsinip alǵanın anıqlaydı.

- “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların bırgelikte úyreniw hám tekseriw ushın óz toparına qaytıw, oqıwshılar óz toparlarına qayıtp keledi. Usı jerde olar gezek penen bir-birin úyrenip shıqqan shayır shıǵarmaları menen tanıсадı. Topar baslawshısınıń wazıypası: Hár bir oqıwshınıń temanı tolıq bilip aliwın támiyinlew bolıp esaplanadı. Demek, oqıwshılar shayır dóretpelerinen úzindilerdi aytıp beriw múmkinshilige iye bolıwı kerek.

- Klass oqıwshıları “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha jeke hám topar aǵzaları bolıp túsındırıp beredi. Toparlar onıń hár bir aǵzasınıń materiallardı tolıq biliwine juwarker esaplanadı. Topardaǵı hár bir aǵzasınıń óz bilimin kórsetip beriwin talap etedi. Buni hár qıylı usıllar járdeminde iske asırıwǵa boladı. Máselen, “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha jazba jumısın jazdırıw, bir qatar oqıwshılarǵa tárbiyalıq áhmiyeti boyınsha awızsha juwap beriw yamasa topardaǵı basqa aǵzalardıń úyrengén materialların tolıq prezentaciya islewdi tapsırıw múmkin. Bul usıllar dástanlardı jan jaqlama tereńnen úyreniw boyınsha kóp múmkinshilikler jaratıp beredi.

Joqarı klass oqıwshıları xalıq dástanlarınıń úlgilerin úyreniw arqalı adamgershilik, jaqsılıq, ádillik, watanǵa súyiwshilik, insaplıq ideyaların tereńnen qálipléstirip baradı. Olar dóretpelerdegi sóz gawharların, dástanda berilgen qosıq qatarlarındaǵı tárbiyalıq táreplerin tereńnen túsındırıp, olarda adamgershilik, insaplıq qásiyetlerdi rawajlandırıp baramız. Ásirese interaktiv metodlardı paydalaniw nátiyjesinde olardıń pikirlew qábileti rawajlanıp, shıǵıs xalıqlardıń ádebiyatına túsinigi artıp baradı.

Joqarı klass oqıwshılarına “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların úyretiw barısında ayraqsha olardıń qosıqları tuwralı túsinik beriw metodikalıq talaplardan esaplanadı. Shayırlar lirikasında qosıqlardıń tematikası tuwralı túsinik bergende, eń dáslep bul janr túrleriniń teoriyalıq anıqlamaları haqqında maǵlıwmat beriw paydalı. Oqıwshılar lirika, satira, didaktika, dástan tuwralı teoriyalıq túsiniklerge iye bolgannan keyin shayırlardıń bul qosıq túrlerine tallaw islenedi.

Oqıwshılarǵa “Alpamıs”, “Qırq qız” hám “Sháryar” dástanların PMSJ, zik-zag, múyeshler siyaqlı metod túrleri menen úyreniw usıllarına itibar bereyik. Joqarı klass oqıwshıları birge islew, óz- ara qarım - qatnas, óz betinshe pikirlew qábiletlerin interaktiv usıllar arqalı qálipléstirip baradı. Taxtaǵa xalıq dástanları boyınsha sorawlar jazılıp, hár bir sorawǵa topar aǵzaları juwap beredi.

1. “Alpamıs” – bul qaharmanlıq dástan
2. “Qırq qız” – bul qaharmanlıq dástan

3. “Sháryar” – bul qaharmanlıq dástan

Oqıwshılardı toparlarga bólip, bul sorawlar olarıga tarqatıp beriledi. PMSJ metodınıń maqseti topar aǵzalarınıń ótilip atırǵan tema boyınsha pikir, misal, sebep, juwmaq beriwden ibarat. Usı tórt máseleni topar aǵzaları sorawǵa juwap bergende orınlawı shárt. Bul poeziyalıq materiallar boyınsha PMSJ metodınıń abzallıqları kóp. Oqıwshılardı birge islesiw, pikirlew, ózbetinshe jumıs orınlaw, mádeniyatlı bolıw, sıń kóz qarasta bahalaw sıyaqlı qábiletlerdi payda etedi. Nátiyjede temanıń mazmunına hám maqsetine anıq túsinedi. Sabaqqa bolǵan qızıǵıwshılığı artıp baradı. Pikirlew qábileti rawajlanadı.

“Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha klaster metodın qollanıw kóp nátiyjelerge alıp keledi. Klaster metodınıń maqseti: oqıwshılar bir tema boyınsha hárqıylı pikirlerge iye bolıw, kórkem dóretpelerge sıń pikir bildire alıw usaǵan qábiletlerdi qáliplestirip baradı. Dástanlar boyınsha klasterdi dúziw usılına toqtap óteyik:

Oqıwshılar “Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanlarından mísallar keltirip, klasta ótilgen temalarǵa pikirler bildiredi. Solay etip oqıwshılar berilgen temalar boyınsha óz túsiniк hám pikirleriń jaza beredi. Olar tolıq óz pikirlerin bayanlap oqıtıwshıǵa tapsıradı. Muǵallim tárepinen olardıń bilimi bahalanıp, kemshilikleri eskertilip ótiledi.

“Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha múyeshler metodı oqıwshılardıń pikirlewin rawajlandırıw maqsetinde qollanıladı. Bul metod shayırlar shıǵarmasın úyrenip bolǵannan keyin, sabaqtı bekkemlew maqsetinde paydalanoladı. Onıń ótiliw metodikası tómendegi jaǵdaylarda alıp barıladı:

- Oqıwshılar “Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha oylanıp belgili bir ádebiy juwmaqlarǵa keledi. Olar usı máseleler tiykarında óz pikirlerin bildiredi. Bul boyınsha úsh minut ishinde óz pikirin jazba shıǵarma túrinde jazıp beredi. Bunnan soń oqıwshılardan qarama-qarsı pikirge iye bolǵanlar hár qıylı múyeshlerge baradı. Pikiri joqlar ortada turadı.

- Oqıwshılar toparǵa bólengennen keyin 5 minut ishinde óz ara pikir alısıp, olardı talqılap eń jaqsı maǵlıwmattı tańlap aladı. Bunnan tısqarı topar pikirin bildiriwge bir yamasa eki aǵzanı sóyletiw kerek.

Topar aǵzaları “Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanları boyınsha óz pikirlerin mísallar menen dálillep shıǵıp sóyleydi. Joqarı klass oqıwshıları toparlarda usılayınsha óz pikirlerin bildirip baradı. Sońinan hárbir aǵzanıń tayarlaǵan maǵlıwmatı jazba jumıs túrinde soraladı. Toparlardı bahalawda olardıń bildirgen qarama - qarsı pikirleri, jazba jumıstı jazıw sheberlikleri esapqa alınadı. Eger pikirlewge waqıt jetpey qalsa, topar aǵzaları óz pikirlerin konvertke salıp, sabaqtıń áhmiyetli basqıshi hám dástanlar boyınsha túsiniк jazıwı tiyis.

Ulıwmalastırıp aytqanda, “Alpamıs”, “Qırq kız” hám “Sháryar” dástanların oqıtıw arqalı oqıwshılardıń sanasında watanǵa bolǵan súyiwshilik, ádep-ikramlılıq, jaqsılıq, insap,

kishiyeypillik, batırılıq sezimlerin qáliplestirip baradı jánele olardıń pikirlew qábleti hám dóretiwshilik kompetenciyası rawajlanadı.

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЯТЛАР:

1. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасын таллаў үсыллары. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2017. – 4 б.т. – 64 бет.
2. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын сабактан тыс жумыслар арқалы үйренийдің илимий методикалық мәселелери. (Методикалық қолланба). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2018. – 5 б.т. – 80 б.
3. Юсупов К.А. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw metodikası. Sabaqlıq. – Tashkent: Sano-standart, 2018. – 21 б.т. – 336 б.
4. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде қарақалпақ әдебиятын оқытыў методикасы. Монография. – Нөкис: Qaraqalpaqstan, 2019. – 7 б.т. – 112 б.
5. Юсупов К.А. Академик лицейларда қорақалпоқ адабиётини үқитиш методикаси (педагогика фанлари доктори (DSc) диссертацияси автореферати). – Нөкис, «Miraziz Nukus», 2021. – 4 б.т – 66 бет.
6. Юсупов К.А. Kórkem shıgarmalardıń mazmuniý úyreniw metodikası. Oqıw qollanba. – Tashkent: Yosh avlod matbaa, 2021. – 23,75 б.т. – 380 б.
7. Юсупов К.А. Qánigelik hám pedagogikalıq ámeliyat. Oqıw qollanba.– Nókis: Ilimpaz, 2021. – 3.75 б.т. – 60 б.
8. Yusopov KA Arnawlı pánlerdi oqıtıw metodikası. sabaqlıq. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 19 б.т. – 304 б.
9. Qaraqalpaq ádebiyatın oqıtıw texnologiyaları. Oqıw qollanba. – Tashkent: INNOVATSIYA-ZIYO, 2022. – 9.3 б.т. – 144 б.
10. Konis A. Yusupov. Studying Forms of Teaching Karakalpak Poetry at Academic Lyceums. Eastern European Scientific Journal. Germany. Ausgabe, 3-2018. 72-75.
11. Konis A. Yusupov. Studying Karakalpak Poetry in Academic Lyceums by Various Methods in Class. Eastern European Scientific Journal. (ISSN 2199-7977). Germany. 1-2019. 83-85.
12. Yusupov K.A. Scientific and theoretical foundations of teaching Karakalpak literature at academic lyceums // Journal of Critical Reviews. (ISSN 2394-5125). – Vol 7, Issue 7, 2020. – №1. – P.P. 349-354 (<https://www.scopus.com/sourceid/21100920227>).).
13. Yusupov K.A. Akademik litseylarda qoraqalpoq adabiyoti // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2020. – №6. – Б. 40-41 (13.00.00. №8).
14. Yusupov K.A. Methods of teaching literary material at academic lyceums according to the program // Academicia. An International Multidisciplinary Research Journal (India). (ISSN: 2249-7137). – Vol. 10 Issue 5, 2020. – P.P. 1628-1634 (Impact Factor: SJIF 2020= 7,13).

15. Yusupov K.A. Curricula for teaching karakalpak literature. // Academicia: An International Multidisciplinary Research Journal <https://saarj.com>. Academicia ISSN: 2249-7137 Vol. 11, Issue 5, May 2021, Стр. 1069-1074. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.492, 10.5958/2249-7137.2021.01525.1
16. Yusupov K.A. Scientific and methodological problems of studying karakalpak literature. //Asian Journal of Multidimensional Research (AJMR) <https://www.tarj.in>. ISSN: 2278-4853 Vol 10, Issue 5, May, 2021. Стр. 585-590. Impact Factor: SJIF 2021 = 7.699. 10.5958/2278-4853.2021.00451.1
17. Юсупов К.А. Изучение творчества Чингиза Айматова в академических лицеях // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2021. – №7. – стр. 52-53 (13.00.00. №8).
18. Юсупов К.А. Научно-методических основы преподавания каракалпакской литературы. Internaional Scienfiic Jounal Theoretical & Applied Scieence p-ISSN: 2308-4944 (print) e- ISSN:2409-0085 (online) Year: 2021 Issue: 11. Pp. 362-371. <http://T.Science.org>.
19. Юсупов К.А.Педагог шайыр лирикасы ҳәм тәлим-тәрбия мәселелери // Ilim ha'm ja'miyet. Нукус давлат педагогика институти журнали. – Нукус, 2021. – №4. – Б. 100-102.
20. Юсупов К.А. Өсербай Әлеўовтың лирикасын үйрениў. «Әмиүдәръя» журналы, 2021, – №4, – Б. 63-68.
21. Юсупов К.А. Развитие устной культуры учащихся на уроках литературы // Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2022. – №1. – Б. 70-71
22. Yusupov K.A. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida qoraqalpoq adabiyotini o'qitish masalalari// Til va adabiyot ta'limi. – Тошкент, 2022. – №2. – Б. 17-18 (13.00.00. №8).
23. Yusupov K.A. Teaching students the methods of artistic depiction in Karakalpak prose. // Journal of Hunan University (Natural Sciences). Vol. 49. No. 04. April 2022. Page - 590-603.
24. Yusupov K.A. Methods of selection of Karakalpak Novels. // Journal of Positive School Psychology. (Scopus) Volume. 6, No. 4 (2022). Page - 26-30. ISSN: 7152-7159.
25. Yusupov K.A. Learning Discussing the Epic Novels. // Eurasian Journal of Learning and Academic Teahing. Volume 7 | March 2022. Page - 26-30. ISSN: 2795-739X.
26. Юсупов К.А. Обучение основам письменной речи учащихся. // «PEDAGOGS» innernational research journal. Volume-7, Issue-1, April-2022. – Стр. 176-181.
27. Yusupov K.A. Theortical foundations of teaching Karakalpak literature. // GALAXY international interdisciplinary research journal (GIIRJ). ISSN (E): 2347-6915. Vol. 10, Issue 5. May, (2022). PP. 210-216.
28. Yusupov K.A. Qoraqalpoq adabiyotini úqitish masalalari // Journal of new century innovations. (WSRjournal.com), Volume - 5, Issue - 6. May, (2022). PP. – 113-122.

29. Юсупов К.А. Изучение произведений писателя на уроках литературы // Международный научно-образовательный журнал «Образование и наука в XXI веке». Выпуск №26 (том 4), май, 2022. – Стр. 196-201.
30. Yusupov K.A. Methodologu for analyzing iyrical works in literature lessons. // Miasto Przysztości. (Impact Factor: 9.2). Vol. 26 (2022). Page - 200-208. ISSN: 2544-980X.
31. Юсупов К.А. Изучение творчества С.Мажитова в школе. //V Международный журнал научных исследований «Научный импульс». Выпуск №1, 30 августа, 2022. – Стр. 44-50.
32. Yusupov K.A. Methods of Teaching the Works of O.Satbaev in Schools. // Journal of intellectual prperty and human rights. Vol. 01Issue. September - 2022. Page – 44-53. ISSN: 2720-6882. <https://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
33. Yusupov K.A., Jiemuratova A.S. Developorment of Oral and Written Speech of Students in Schools. // Journal of intellectual prperty and human rights. Vol. 01 Issue. September - 2022. Page – 56-66. ISSN: 2720-6882. <http://juournals.academiczone.net/index.php/jiphr>
34. Yusupov K.A. of Teaching Korakalpok literature // Central asian journal of literature, philosophy and culture. Vol. 03 Issue: 10 - 2022. Page – 75-85. eISSN: 2660-6828.
35. Юсупов К.А Образ Айдос бия в каракалпакской литературе. // I International science conference on multidisciplinary research, Abstracts of International Scientific and Practical Conference. Berlin, Germany January 19-21, 2021, стр. 766-769
36. Юсупов К.А Изучение в современной каракалпакской лирике. / III International science conference on e-learning and education, Abstracts of III International Scientific and Practical Conference. Lisbon, Portugal February 2-5, 2021, стр. 349-353.
37. Юсупов К.А. Изучение творчество Казакбай Юлдашева /V Международная научно-практическая конференция по новым тенденциям в науке и образовании «Theoretical and scientific bases of scieetific thought», 16-19 февраля, 2021 г., Рим, Италия, стр. 503-508.
38. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде А.Атажановтың прозасын үйрениү. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 443-448.
39. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Аббаз Дабылов лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 431-432.
40. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Академиялық лицейлерде Әжинияз шайыр лирикасын оқытыў технологиялары. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию,

интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 437-442.

41. Юсупов К.А. Юсупов И.К. Лирикалық шығармаларды оқытың методикасы. /VI Международная научно-практическая конференция по фундаментальным наукам, искусству, бизнесу и образованию, интернет-технологиями и обществу. 23-26 февраля, 2021 г., Стокгольм, Швеция, стр. 469-474.

42. Юсупов К.А. Изучение литературных жанров. / VIII Международная научно-практическая конференция «Problems and tasks of modernity and approaches to their solution», 02-05 марта, 2021 г., Токио, Япония, стр. 198-203.

43. Юсупов К.А. Изучение творчества Аденбая Тажимуратова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 226-232.

44. Юсупов К.А. Изучение произведения писателя в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 233-238.

45. Юсупов К.А., Алламбергенова Минайым. Изучение творчества Кали Жуманиязова в академических лицеях. /IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 239-243.

46. Юсупов К.А. Изучение творчества Конысбай Камалова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Иерусалим, Израил, стр. 250-256.

47. Юсупов К.А. Изучение произведения Мамбеталы Кайыпова в академических лицеях. // IX Международная научно-практическая конференция «Innovative technologies in science and education», 04-06 марта, 2021 г., Израил, стр. 257-264.

48. Юсупов К.А. Изучать разборы эпических произведений в академических лицеях. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон.

49. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде көркем шығармаларды оқытың технологиялары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр.237-242

50. Юсупов К.А. Драмалық шығармаларды оқытың усыллары. /X Международная научно-практическая конференция «Topical issues, achieverments and innovations of fundamental and apppitd scieences», 09-12 марта, 2021 г., Лиссабон, Португалия: стр. 243-248.

51. Юсупов К.А. Изучение лирика Кунхожа в академических лицеях. /XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: стр. 160-165.
52. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дөретиўшилик психологиясы. / XIII Международная научно-практическая конференция «Development of modern science: theory, methodology, practice», 18-19 марта, 2021 г., Мадрид, Испания: – стр. 180-185.
53. Юсупов К.А. Использование современных педагогических технологий в преподавании каракалпакской литературы / Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская литература и культура в контексте взаимодействия национальных литератур и искусств». Казанский федеральный университет, 26-27-марта, 2021 г. Стр.356-362.
54. Юсупов К.А. Изучение творчества Сапа Матчанова. /XV Международная научно-практическая конференция «The world science of modernity. Problems and prospects of development», 25-26 марта, 2021 г., Париж, Франция: стр. 170-175.
55. Юсупов К.А. Инновационные технологии в обучении каракалпакской литературе /Материалы Международной научно-практической конференции. «Татарская поэзия и культура второй половины XX начала XXI века». Казань, 26-апреля, 2021 г. Стр.341-346.
56. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Айдос баба» (Мың тиллаға баҳаланған гелле) драмасын таллау ұсыллары / «Түркій халықтары фользоры ҳәм әдебияты тарийхы изертленийиниң әхмийетли мәселелери» атамасындағы online халықаралық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. – Нәқис: НМПИ баспасы, 2021 (27-28-май), – 245-248-66.
57. Юсупов К.А. Карақалпақ прозасында миллий психологияның сәүлеленийи. /«Түркій филологияның әхмийетли мәселелери» атамасындағы халықаралық илимий-теориялық конференция материаллар топламы. Нәқис, «Қарақалпақстан», 2021, 113-118-бб.
58. Юсупов К.А. 9-классста Б.Қайыпназаров лирикасын таллау. /X Международная научно-практическая конференция «НАУЧНЫЕ ОСНОВЫ СОВРЕМЕННОЙ НАУКИ И ПРАКТИКИ», 23-26 ноября 2021 г., Греция. – 462-466 - 66.
59. Юсупов К.А. Развитие литературной речи и письменного языка учащихся на уроках литературы. “Models and methods for increasing the efficiency of innovative research” a collection scientific works of the international scientific conference (11 Desember, 2021) – Berlin: Copenhagen, 2021. ISSUE– p. 161-165.
60. Юсупов К.А. Қосық теориясын арнаулы изертлеүши алым.. /Инсан қәдири – инсанлар қәлбинде. (илимий, илимий-публицистикалық ҳәм публицистикалық мақалалар топламы. – Нәқис: Қарақалпақстан, 2022, –151-159-66.
61. Юсупов К.А. Анализ методика художественного произведения /Сборник материалов Международную научно-практическую конференцию посвященной 60 –

летию кафедры «Педагогика» на тему: «Современное общество и педагогическое образование». Казахстан, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия университети. 22-апреля, 2022 г Стр.268-271.

62. Юсупов К.А. Ádebiyat sabaqlarında oqıwshılardıń dóretiwshilik kompetenciyasın rawajlandırıw. /The and analytical aspects of recent research: International scientific-online conference, Part 1, Issue 5: May 31st 2022. Turkiya, Istanbul: pp. 104-109.

63. Юсупов К.А. Эпик асарларини ўрганиш үсуллари. / в конференция и публикацию статьи в сборнике «Международная конференция академических наук », 25- сентябрь, 2022. Россия. Стр. 115-126. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7111598>.

64. Юсупов К.А. Изучение лирических произведений на уроках литературы. /Spain International scientific-online conference: “Solution of social problems in management and economy” Part 1, Issue 2: September 20, 2022. www. conf.com. Spain, Испания: pp. 21-26.

65. Yusupov K.A. Akademiyalıq liceylerde poeziyalıq shıgarmalardı oqıtıw usılları. /Proceedinngs of international Conference on Educational Discoveries and Humannities. Vol. 1 No.1 (2022): ICEDH. Texas, USA. pp. 46-58.

66. Юсупов К.А. Халмурат Сапаров дәретиўшилик жолы. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 1996. 3-4-саны, 54-60.

67. Юсупов К.А. Бердақ шығармаларын үйрениў үсыллары. «Қарақалпақстан мұғаллимі» журналы, Нөкис, 1996. 1-2-саны, 12-15.

68. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны ҳәм тарийх. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 2000. 2-саны, 94-96

69. Юсупов К.А. (авторлар менен бирге) Оқыўшыларымыз пикир айтады. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 2000. 3-саны.

70. Юсупов К.А. «Айдос бий» дәстаны ҳәм тарийх. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 2000. 6-саны, 112-115.

71. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир ҳәм Бердақ шайыр мийрасына көз қарас. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 2001. 2-саны, 126-128.

72. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образы. ӨЗРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 5-саны, 130-131.

73. Юсупов К.А. Ҳәзирги дәўир қарақалпақ әдебиятында Айдос бий образының өзгешеликleri. ӨЗРИАҚҚБ «Хабаршысы» журналы, Нөкис, 2001. 6-саны, 138-139.

74. Юсупов К.А. «Шырашылар» романының көркем психологизми. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис, 2006. 6-саны, 112-115.

75. Юсупов К.А. XX әсирдеги қарақалпақ прозасында көркем психологизм мәселелери. «Муғаллим ҳәм үзликсиз билимлендириў» журналы, 2007, 4-саны, 11-15 66.

76. Юсупов К.А. Ишки монолог ҳәм шеберлик. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис 2008. 1-саны, 113-116 бб..
77. Юсупов К.А. Лирикалық прозада көркем психологизм. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис 2008. 2-саны, 124-127.
78. Юсупов К.А. Жазыўшылардың дәретиўшилиқ шеберлигин үйрениў методикасы. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-санлар, 126-129.
79. Юсупов К.А. И.Юсуповтың «Үатан топырағы» шығармасының мазмұнын үйрениў. ҚМУ хабаршысы, 2009, 3-4-саны, 46-49.
80. Юсупов К.А. Қарақалпақ әдебиятын интерактив методлар менен оқытыў үсыллары. ҚМУ хабаршысы, 2011, 1-2-саны, 58-60.
81. Юсупов К.А. Қарақалпақ лирикасын изертлеўши алымның дәретиўшилигин үйрениў. «Муғаллим ҳәм үзликсиз билимләндериў» журналы, 2012, 1-саны, 3-8.
82. Юсупов К.А. «Академиялық лицейлерде И.Юсупов дәретиўшилигин лекция түрлери менен үйрениў үсыллары». ҚМУ хабаршысы, 2012, 3-4-санлар, 30-32.
83. Юсупов К.А. Жазыўшылар дәретиўшилигин үйрениў үсыллары. «Әмиүдәръя» журналы, Нөкис 2012. 4-саны, 115-118.
84. Юсупов К.А. Қонысбай Камалов-қарақалпақ прозасын изертлеўши алым. «Әмиүдәръя» журналы, 2014, 1-саны, 82-91.
85. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. «Әмиүдәръя» журналы, 2014, 6-саны, 123-128.
86. Юсупов К.А. Әдебияттаныўда салмақлы орны бар алым. ҚМУ хабаршысы, №1, 2015, 132-136.
87. Юсупов К.А. Ш.Сейтов прозасында пейзаж ҳәм қаҳарман образын үйрениў мәселелери. ҚМУ хабаршысы, №2, 2015, 92-96.
88. Юсупов Қ. Оразбай Сәтбаев поэзиясының көркемлик өзгешеликleri. «Әмиүдәръя» журналы, №5, 2015, 77-87.
89. Юсупов Қ. Бердақ шығармаларын үйрениўде конференция сабак түринен пайдаланыў. Түркій халықлар әдебиятының гейпара мәселелери , Нөкис-2004.Б. 30-32.
90. Юсупов Қ. Конфликт қаҳарманлар минез-құлқын ашыўдың негизи. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий түплами), 1-қисм. Т. : Юрист – маркази, 2008. 44-47.
91. Юсупов Қ. Прозада миллий психологияның сәўлеси. Журналистика ва адабиёт: кеча ва бугун. (Илмий түплами), 2-қисм. Т. : «Юрист –медиа маркази», 2008. 148-150.
92. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини ўқитишда кластер методини құллаш. «Педагог кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлашнинг замонавий шаклларини жорий этиш мұаммолари», (Илмий –амалий конференцияси материаллари), Тошкент , 2009. 284-285.

93. Юсупов Қ. Академик лицейларда Ажиниёз лирикасини үқитишида бурчаклар методи билан үрганиш. «Олий ва касб-хунар таълими тизимида профессор-үқитувчиларнинг малакасини ошириш жараёнини такомиллаштириш муаммолари», (Илмий –амалий семинар материаллари), Бухоро, 14-15-май, 2009. 133-136.
94. Юсупов Қ. Көркем шығармалардың мазмұнын үйрениү методикасы. Миллий идентивлик ва оммавий ахборот воситалари. (Илмий мақолалар түплами), Т. : «Юрист –медиа маркази», 2009. 48-51.
95. Юсупов Қ. И.Юсупов поэзиясын оқытыў ұсыллары. «НМПИ илим билимлendirиў ҳәм тәрбия мәселелерин раўажландырыўдағы орны», (Республикалық илимий-теориялық конференция материаллары), Нәкис, «Қарақалпақстан», 2010, 185-187.
96. Юсупов К.А. Әдебияттаныў илиминин жан күйери еди... Илим ҳәм әдебияттың машақатлы жолларында. (илимий-әдебий ҳәм еске түсириўлер), Нәкис, 2012, 70-73.
97. Юсупов К.А.. Кәсип өнер колледжеринде Т.Қайыпбергеновтиң «Көздин қарашығы» романын үйрениү ұсыллары. Илимий топлам (Магистрантлар ушын), Нәкис-2012.Б. 93-94.
98. Юсупов К.А. «Т.Қайыпбергеновтиң «Қарақалпақ қызы» романында пейзаж ҳәм қаҳарман образы». Ҳәзирги филология илимлеринин әхмийетли мәселелери. (Республикалық илимий-теориялық конференциясы мақалалар топламы, 1-бөлім), 2013жылы, 76-80.
99. Юсупов К.А. Академиялық лицейлерде Айдос бий образын үйрениў. (Айдос деген уллы киси.). Бердақ миллий мәденияттымыздың байтереги. (Илимий топлам, Нәкис, «Билим», 2013, 24-26.)
100. Юсупов К.А. Әдилбай Қожықбаев-қарақалпақ әдебиятын изертлеўши. « Әдебиятшы - алым ҳәм устаз » ҚМУ, Нәкис , 2014, 125-133.
101. Юсупов К.А. Әжинияз шайырдың лирикасын оқытыуда интерактив методлардың қолланылығы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жулдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нәкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
102. Юсупов К.А. Т.Қайыпбергеновтың «Тәнхә өзиңе мәлим сыр» повестинде қаҳарман образын жасаў ұсылы. «Қарақалпақ әдебиятының жарық жулдызлары». (Илимий мақалалар топламы). Нәкис, «Қарақалпақстан», 2015, 42-46.
103. Юсупов К.А. Ғәрәзсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигинин үйренилийи. «Бердақ-классикалық әдебияттымыздың бийик шыңы» атамасындағы республикалық илимий-теориялық конференция материаллары топламы. КМУ, Нәкис, 2017.
104. Юсупов К.А. Ғәрәзсизлик дәўирде Бердақ дәретиўшилигин үйрениў. «Классикалық әдебияты жәмийеттеги манаўий жаңаланыў мәселелери»

атамасындағы халық аралық илимий-конференция материаллары топламы., Нәкис,
«Илим», 2017, 49-51.

105. Юсупов К.А. Содержание и способы изучения внеклассных работ по каракалпакской литературе в академических лицеях. (Международная научно-практическая конференция «Фундаментальные научных исследований».) Астана, 2018.стр.116-122.

106. Юсупов К.А. Фантастикалық романды таллау үсыллары. / International scientific –online conference: Intellectual education technological solutions and innovative digital tools. Netherlands conference. January, 2023. - pp. 10-19.

107. Юсупов К.А. Изучение в современной каракалпакской прозы / “England” modern rsycholoy and pedagogy: problems and solution. Vol. 11 No.1 (2023): London conference: January, 2023. - pp. 5-14.

108. Yusupov K.A. Scientific theoretical bases of discussing the significant orks. Science and innovation international scientific journal volume 2 issu 9 september. UIF-2022: 8.2 / ISSN: 2181-3337/ scientists.uz. (<https://doi.org/10.5281/zenodo.8349677>.)